

Voorwoord

Een aantal jaar geleden is samen met de jeugd gebrainstormd over doelen voor het jeugdwerk en hoe dat te bereiken. Het leverde een mooie lijst op van dromen, wensen, verlangens... Sommige realistisch en makkelijk te verwezenlijken, andere wat moeilijker. Het mooie van die lijst is dat het door de jeugd zelf is aangedragen. Voor dit nieuwe beleidsplan is niet nogmaals met de jongeren gebrainstormd, de lijst was nog steeds actueel, daarom zijn vele van die dromen, wensen, verlangens ergens in dit plan terechtgekomen. Alleen wat meer gestructureerd en ingebed in een groter geheel. Het zijn dromen, wensen, verlangens van de kinderen, tieners, jongeren uit de Open Hof. Maar ook van de leiding van de clubs en kerkelijke activiteiten. En van de jeugdambtsdragers. En van de ouders, van gemeenteleden...

Dit beleidsplan is niet zomaar een plan waarin een paar van die dromen verwerkt zijn. Er is veel denkwerk aan vooraf gegaan, er zijn vele gesprekken aan voorafgegaan. Niet allemaal bewust, zo van wat vind jij (of u) dat er in het beleidsplan voor de jeugd moet komen te staan, maar wel in gesprekken voor of na een bijeenkomst of na kerktijd bij de koffie over hoe het gaat op de kinderdienst of catechese of over de clubs of hoe de jeugd in de Open Hof haar plek mag innemen. Gesprekken ook binnen de (kleine en grote) jeugdraad over onze visie op het jeugdwerk: waar willen we met elkaar naar toe, hoe willen en kunnen we de jeugd een veilige plek bieden en ze ook nog iets zinvols meegeven.

Het resultaat is een plan met een mix van observaties, visie, beleid en uitvoering. Geen hoogdravende woorden, maar 'to the point' waar het jeugdwerk van de Open Hof nu staat en waar het (zo ongeveer) naar toe zou moeten. Handreikingen en advies, daar waar mogelijk. Verwijzing naar een nader 'onderzoek' daar waar nu nog te weinig zicht op is. Het plan blijft tenslotte een momentopname. Op het moment van schrijven zijn er al dingen in gang gezet, maar zijn er ook nog dingen waar beter, dieper over nagedacht moet worden.

Een momentopname ook, omdat de kerk en het jeugdwerk geen statisch geheel zijn. Dit plan mag gezien worden als een soort kompas of kaart: het begin van een route is uitgestippeld, maar eenmaal onderweg moet de koers wel af en toe worden bijgesteld. Ofwel omdat de koers veranderd moet worden (er zijn dingen veranderd binnen het jeugdwerk) ofwel omdat er teveel van de koers is afgeweken (en het jeugdwerk de weg een beetje is kwijtgeraakt).

Hoeveel beleidsplannen er ook geschreven worden, er is er maar Eén die echt de Weg kan wijzen.

Uw woord is een lamp voor mijn voet, een licht op mijn pad (psalm 119)

Dat Gods zegen er op mag rusten!

Namens de jeugdraad,
Rianne de Geus
jeugdwerker in de Open Hof 2013-2014

Inhoudsopgave

1) Visie op jeugdwerk	blz 3	
2) Clubs & Activiteiten	blz 4	
3) De jeugdraad	blz 7	
4) Subdoelen		
4.1) (Christelijke) identiteit	blz 8	
4.2) Samenhang clubs en kerkelijke activiteiten	blz 10	
4.3) Missie	blz 12	
4.4) Jeugdpastoraat	blz 13	
4.5) Jeugddiaconaat	blz 15	
4.6) Jeugd- en Gezinsdiensten	blz 17	
4.7) Tussengeneratie	blz 18	
Bijlage 1	Overzicht clubs & activiteiten in een schema	blz 19
Bijlage 2	Nieuwe verdeling leeftijden clubs	blz 20
Bijlage 3	Het beleidsplan in één overzicht	blz 21

1) Visie op jeugdwerk

Waarom een speciaal beleidsplan voor het jeugdwerk van de Open Hof? Is een algemeen beleidsplan niet voldoende? Is dit weer zo'n dik pak leesvoer, dat uiteindelijk in de onderste la van het bureau belandt? Op deze laatste vraag kan makkelijk geantwoord worden. Dit plan is bedoeld als een praktisch beleidsplan met veel handreikingen voor de komende vijf jaar, om er af en toe even bij te pakken en de koers weer af te stemmen.

Waarom een speciaal beleidsplan voor het jeugdwerk? Die vraag is minder makkelijk te beantwoorden, maar net zo belangrijk als een leesbaar en praktisch plan. De jeugd is namelijk een belangrijk onderdeel van de gemeente, samen met hun ouders en opvoeders. Maar kinderen en jongeren vragen wel een aparte aanpak en benadering. Zij staan immers nog 'letterlijk' in de kinderschoenen van hun weg met God en moeten nog groeien naar volwassen gelovigen en kerkgangers. Daarom een eigen beleidsplan voor het jeugdwerk, maar wel afgestemd op de missie van de Open Hof.

De missie voor de Open Hof wordt in drie punten omschreven, met onder elk punt een vrije vertaling naar het jeugdwerk:

In vrijheid en veelkleurigheid samen zoeken naar de betekenis in deze tijd van het evangelie van Gods liefde.

Kinderen en jongeren iets laten voelen en ervaren van deze betekenis van Gods liefde. Dat zij in hun latere leven hier houvast aan mogen hebben en hun kinderen ditzelfde willen meegeven.

Aan deze verbondenheid gestalte geven door elkaar te aanvaarden, de ruimte te geven en naar elkaar om te zien.

Kinderen en jongeren leren dat het 'ideaalbeeld' van bijvoorbeeld tv en internet niet bestaat; dat iedereen waardevol is in Gods ogen. Kinderen en jongeren mogen ruimte ervaren om zichzelf te zijn en zichzelf te ontwikkelen. Daarnaast mogen zij leren dat het goed is om naar elkaar om te zien.

Zich geroepen weten om gastvrij en verantwoordelijk in de samenleving te staan en dienstbaar te zijn aan mensen in de kiel.

Kinderen en jongeren een stukje verantwoordelijkheid bijbrengen voor elkaar en de wereld.

"Zoveel stemmen, zoveel mensen, die op een of andere wijze meebouwen aan Gods huis. Ieder met zijn of haar eigen inbreng, eigen kleur, eigen geluid, eigen verhaal".

Kinderen en jongeren staan nog aan het begin van hun verhaal; mogen nog leren, ontdekken, fouten maken, zoeken, vragen... Het is aan de rest van de gemeente om de jeugd die ruimte te bieden. Om inspirerende voorbeelden te zijn. Om samen, jong en oud, te bouwen aan Gods huis.

Maar hoe je dat doet, daarvoor is dit plan een handreiking!

In bijlage drie (blz 21) is een overzicht te vinden van de missie van de Open Hof en de samenhang met het jeugdbeleidsplan.

2) Clubs & Activiteiten

Een overzichtelijke en makkelijke manier van het in kaart brengen van het jeugdwerk is door gebruik te maken van de vier kernwoorden: *leren, vieren, dienen, ontmoeten*. In de ideale gemeente is er voor de jeugd (en voor ouderen) een aanbod afgestemd op alle vier deze kernwoorden. De jeugd *leert* over het geloof, de kerk, het leven. De jeugd *viert* het leven, de jeugd *ontmoet* elkaar en maakt vriendschappen en de jeugd *zet zich in* voor de naaste. Hoe deze vier in de Open Hof terug komen is te zien in Bijlage 1 en in het hieronder volgend overzicht van het jeugdwerk in de Open Hof. De situatie is beschreven zoals deze was in het seizoen 2012-2013.

NB In het vervolg van dit beleidsplan zal het onderscheid tussen clubs <--> kinderdienst, tienerdienst, (basis)catechese, en Baanbrekers worden aangeduid als *clubs* en *kerkelijke activiteiten*. Dit wil niet zeggen dat de clubs niet vallen onder kerkelijke verantwoording, maar puur bedoeld om het onderscheid makkelijk weer te kunnen geven.

Woensdag club

Voor alle kids van groep 5 en 6 (ongeveer 8 en 9 jaar) is er elke woensdag, behalve schoolvakanties, club van 19.00 – 20.00 uur in de Baan. Activiteiten zijn over het algemeen spelletjes doen of knutselen.

Doel: ontmoeten
Gemiddelde opkomst: 15 kinderen

Donderdag club

Voor alle kinderen van groep 7 en 8 (ongeveer 10 tot 12 jaar) is er elke donderdag, behalve schoolvakanties, club van 19.00-20.15 uur in de Baan. Activiteiten zijn over het algemeen hetzelfde als bij de woensdag alleen meer afgestemd op deze leeftijd.

Doel: ontmoeten
Gemiddelde opkomst: 15 kinderen

Vrijdag club

Voor alle tieners van 12-16 jaar is er elke vrijdag, behalve in de schoolvakanties, club van 19.00-20.30 uur in de Baan. Voorheen waren dit twee groepen van 12-14 jaar en van 14-16 jaar, maar wegens een te klein aantal tieners is deze groep in 2012 samengevoegd. Momenteel zitten er vooral nog jongere tieners op, vanaf een jaar of 15 wordt het leeftijdsverschil te groot met 12 jarigen en haken deze tieners af. Over het algemeen worden er geen activiteiten georganiseerd, behalve als de tieners zelf iets bedenken of willen. Meestal is het vooral gezellig kletsen en een beetje hangen.

Doel: ontmoeten
Gemiddelde opkomst: 5 -10 tieners

* Binnen de clubs is een plan gemaakt om de leeftijdsgrenzen te wijzigen (najaar 2013). Zie bijlage 2

16+ Sowiso

Jeugdvereniging met eigen bestuur, leden en organisatiestructuur voor jongeren vanaf 16 jaar. Afwisselend wordt er om de vrijdag of zondag een 'onderwerp' besproken. De leden bereiden per toerbeurt deze bijeenkomsten voor en verzinnen zelf een invulling voor het onderwerp. In het recente verleden werden er bijna geen onderwerpen meer besproken. Sinds begin 2013 is er weer een nieuw schema gemaakt en wordt er door de leden serieuzer mee omgegaan.

De vrijdag of zondag dat er geen onderwerp is, komen de jongeren bij elkaar om gezellig te kletsen, hangen e.d. Ook worden er regelmatig feesten georganiseerd. Verder gaat de 16+ twee maal per jaar op kamp. 1x staat gezelligheid voorop, 1x is een thema de rode draad van het weekend.

Doel: ontmoeten
Gemiddelde opkomst: 10 - 25 jongeren

Open Baan

Het Open Baan werk is bedoeld om jongeren (van buiten de kerk) een plek te bieden voor ontmoeting, gezelligheid, een praatje. In de praktijk is er weinig onderscheid tussen het Open Baan werk, de leden van de 16+ en leiding van de clubs. Het gaat grotendeels om dezelfde personen. De leiding van de clubs en 16+ hebben zelf toegang tot het gebouw (d.m.v. een sleutel afhaaladres). Doordeweeks is de Baan open tot 23.00 uur. In het weekend is de sluitingstijd 2.30. Naast de 16+ groep komen er af en toe vrienden mee, maar buiten deze vriendengroep om zijn er weinig jongeren die gebruik maken van het Open Baan werk.

Tijdens kerkdiensten

Tijdens kerkdiensten is er voor verschillende leeftijdsgroepen opvang of een eigen programma, waarin de kernwoorden leren en vieren centraal staan. Uiteraard is er ook veel ruimte voor ontmoeting.

Crèche

Voor de jongste kinderen van 0 - 4 jaar is er crèche.

Kinderdienst

Voor de basisschool leeftijd is er Kinderdienst. Groep 1 en 2, groep 3, 4 en 5 en groep 6, 7, en 8 gaan tijdens de dienst naar hun eigen ruimte voor een (bijbel)verhaal en verwerking. In de zomerperiode of tijdens rustige kerkdiensten wordt de groep ook wel in tweeën gesplitst.

De kinderen komen terug in de dienst voor de zegen. Veelal wordt het thema of Bijbelverhaal van de dienst afgestemd met de leiding van de Kinderdienst. Zowel Kind op Zondag als Bonnefooi worden door de leiding gebruikt als methode, maar de leiding maakt ook gebruik van eigen ideeën.

Tienerdienst¹

Voor tieners van 12 - 16 jaar is er eens in de twee weken Tienerdienst. De tieners beginnen gelijk in hun eigen ruimte, maar komen tijdens de zegen wel even in de kerkdienst. Thema's worden bedacht door de leiding aan de hand van de methode Oase of aan de hand van eigen ideeën.

<i>Doel:</i>	<i>leren, vieren, ontmoeten</i>	
<i>Gemiddelde opkomst:</i>	<i>crèche</i>	<i>5 baby's / peuters</i>
	<i>Kinderdienst totaal</i>	<i>30 - 35 kinderen</i>
	<i>Tienerdienst</i>	<i>5 - 10 tieners</i>

(Basis)catechese

Voor kinderen van de basisschool (groep 4 tm 8) is er zo'n 4 a 5 keer per seizoen op zondagmiddag na kerktijd een bijeenkomst. Er wordt nagedacht en gepraat met elkaar over een thema, afgesloten met wat lekkers (broodjes knakworst). Aan het einde van het seizoen is er meestal nog een uitje naar aanleiding van het thema. Het thema en de uitwerking worden door de leiding zelf bedacht los van een methode.

Seizoen 2012-2013 was het thema Jodendom. Dit seizoen is afgesloten met een bezoek aan het Joods Historisch Museum. Seizoen 2013-2014 is het thema Islam.

Voor tieners is er ook catechese. Er zijn, afhankelijk van het aantal aanmeldingen, 2 of 3 groepjes in de leeftijd van 12 tot 14 jaar, 14 en 15 jaar en 16 en 17 jaar. Daarnaast is er ook de mogelijkheid om door te stromen naar belijdeniscatechese.

De groepjes komen ongeveer 12 keer per seizoen bij elkaar. Thema en invulling wordt door de predikant bepaald in samenspraak met de tieners. Methode die gebruikt wordt is onder andere Provider.

<i>Doel:</i>	<i>leren</i>	
<i>Gemiddelde opkomst basiscatechese:</i>	<i>10 kinderen</i>	
<i>Gemiddelde opkomst catechese:</i>	<i>5 tieners per groepje</i>	

¹ Gedurende het seizoen is meerder malen ter sprake gekomen dat er tieners / jongeren zijn die eigenlijk te oud zijn voor de tienerdienst, maar nog te jong voor een gewone kerkdienst. Er zijn plannen om voor hen een vervolg op de Tienerkerk aan te gaan bieden. Het gaat om tieners vanaf een jaar of 16.

De Baanbrekers

(zie subdoel jeugddiaconaat)

Overige activiteiten

Clubkamp	Voor alle kinderen en tieners tussen de 8 -16 jaar is er aan het einde van het seizoen clubkamp. Het woord <i>clubkamp</i> is misleidend, want niet alleen kinderen van de clubs zijn welkom, vriendjes en vriendinnetjes ook. Net als kinderen die bijvoorbeeld wel deelnemen aan kerkelijke activiteiten zoals de Kinderdienst, maar niet op een club zitten.
Slapen in de Baan	Tijdens het startweekend zijn er op zondag diverse activiteiten voor alle leeftijden. Zaterdagavond is al enkele jaren de gewoonte om met kinderen en tieners te slapen in de Baan. De volgende ochtend wordt er gezamenlijk met de ouders ontbeten in de huiskamer en wordt iedereen uitgenodigd voor de kerkdienst. Ook hier is de naam verwarrend, want het slapen in de Baan is niet alleen voor kinderen en tieners van de clubs, maar voor <i>alle</i> jeugd van 8 tm 16 jaar.
Afsluiting seizoen	Sinds een aantal jaar wordt samen met de jeu de boules vereniging een afsluiting van het seizoen verzorgd. Seizoen 2012-2013 was er voor het eerst ook een activiteit voor de jeugd, namelijk een panna voetbal kooi op het naast liggende basketbalveld in het park. Leuk voor gezinnen die mee willen doen aan de afsluiting, maar dan ook wel graag iets voor hun kinderen georganiseerd zien worden. Voor deze overige activiteiten geldt dat voornamelijk het kernwoord <i>ontmoeten</i> centraal staat.
World Servants Running Diner	Deze activiteiten vallen niet specifiek onder jeugdwerk activiteiten, maar staan wel open voor inbreng of samenwerking met de jeugd.

* Voor advies rondom het nastreven van meer samenhang tussen clubs en kerkelijke activiteiten zie subdoel *samenhang*.

* Zie voor het schema van al deze activiteiten Bijlage 1.

3) De jeugdraad

Taken

Zoals de gemeente geleid en bestuurd wordt door een kerkenraad, moderamen e.d. Zo wordt het jeugdwerk aangestuurd door de jeugdraad. Dit uitvoerende orgaan heeft een aantal taken:

- *Vertegenwoordiging binnen de kerkenraad* (en indien noodzakelijk in diverse colleges / taakgroepen). Vanuit de kerkenraad blijft de jeugdraad op de hoogte van belangrijke zaken en andersom kan de jeugdraad belangrijke punten met betrekking tot het jeugdwerk bespreken in de kerkenraad.
- *Organisatie van clubs en activiteiten*. De jeugdraad is als het ware een spin in het web; overziet alle activiteiten die plaatsvinden en zorgt waar nodig voor afstemming, overleg en bijsturing. Daarnaast neemt de jeugdraad het voortouw in het organiseren van bredere / gezamenlijke activiteiten, zoals het clubkamp.
- *Gezicht van het jeugdwerk*; het is goed om als jeugdraad een ‘gezicht’ te hebben; een aanspreekpunt waar ouders, gemeenteleden, leiding van clubs, enz. terecht kunnen met vragen of problemen. Als spin in het web is de jeugdraad met allerlei draadjes verbonden aan vele activiteiten in de kerk; het is dus belangrijk dat de mensen binnen de jeugdraad op de hoogte zijn van andere doelgroepen dan de jeugd en daar waar mogelijk en zinvol zoeken naar draagvlak en gezamenlijke activiteiten. Een goede communicatie en PR van activiteiten binnen het jeugdwerk zelf en naar buiten toe is dan ook belangrijk.

Vorm / Structuur

De jeugdraad was toe aan een nieuwe structuur en nieuwe input. Sinds 2013 bestaat er daarom een Grote Jeugdraad (GJR) en een Kleine Jeugdraad (KJR).

De KJR houdt zich vooral bezig met dagelijks bestuur, beleidsplannen en het bepalen van de grote lijnen. Zoals hierboven beschreven is de KJR voornamelijk het ‘gezicht’. De KJR bestaat uit ambts- en taakdragers, jeugdwerker en als adviserende rollen de predikant en momenteel ook de oud- jeugdambtsdrager. De KJR komt ongeveer 1x per maand bij elkaar.

De GJR is vooral bedoeld als platform en ontmoetingsplek voor leiding van alle clubs en kerkelijke activiteiten. Om samenhang en structuur in het jeugdwerk na te streven, moet er ook overleg zijn met elkaar, moet je elkaar kennen en weten te vinden. De leden van de KJR kunnen deze plek gebruiken om nieuwe plannen te overleggen. De leden van de GJR kunnen op hun beurt hierop reageren en / of nieuwe plannen inbrengen. De GJR vindt ongeveer 4x per jaar plaats.

Advies

Om de jeugdraad ook in de toekomst goed te laten functioneren is het goed om niet alle (voorzitters-) taken op de jeugdambtsdragers te laten rusten. In het verleden is gebleken dat dit teveel is voor 1 of 2 personen. Daarom is het goed een voorzitter en secretaris toe te voegen aan de bestaande jeugdraad. De voorzitter kan zorg dragen voor invulling en een goed verloop van de jeugdraadsvergaderingen. De secretaris kan zorgen voor heldere verslagen (voor diegenen die er niet bij kunnen zijn) en takenlijsten. Daarnaast kan de secretaris zorgen voor het plannen en versturen van uitnodigingen voor de jeugdraadsvergaderingen.

De ambts- en taakdragers kunnen zich dan meer richten op hun oorspronkelijke taken, namelijk de (pastorale) contacten onderhouden met (leiding van) clubs en kerkelijke activiteiten. Daarnaast krijgen zij meer tijd om het voortouw te nemen in brede activiteiten, zoals kamp, een startweekend of afsluiting van het seizoen.

Tot slot

De jeugdraad mag best een vooruitstrevende rol hebben. Mag vernieuwd zijn, impulsen geven aan het jeugdwerk, samenhang zoeken met de rest van de kerk. Het jeugdwerk moet geen aanhangsel worden bij de rest, geen jeugdeiland naast het grote kerkeiland. “*Samen bouwen aan Gods huis...*”, als dat de afsluitende zin is van de missie van de Open Hof, dan moet dat in alles doorklinken en dus niet in de minste plaats bij de jeugd en de jeugdraad!

4) Subdoelen

4.1) (Christelijke) Identiteit

meer dan alleen gezelligheid...

Het jeugdwerk is een afspiegeling van de breedte van de Open Hof. En net zoals er gemeentebreed een zeer gevarieerde menukaart is van activiteiten, zo is er ook voor de jeugd veel aanbod. In alle facetten van het kerkenwerk en jeugdwerk klinkt ergens de kleur of (christelijke) identiteit door. Uiteraard passend bij de activiteit op het ene moment meer dan het andere. Soms is er echter discussie over bepaalde activiteiten. De ene vindt dit veel te christelijk, de ander iets anders weer veel te weinig. Een derde roept iets over de 'kleur' die niet past bij de Open Hof. En een vierde is pleitbezorger voor een gerecht dat toch echt wel perse ook op de menukaart moet komen. Al deze meningen maken het kerkenwerk levend, boeiend, uitdagend, maar soms ook moeizaam.

Ook binnen het jeugdwerk speelt zo'n discussie zich af en dan met name rondom de vraag of het clubwerk en de 16+ wel voldoende de (christelijke) kleur van de Open Hof uitdragen.

Met het aanbieden van activiteiten voor de jeugd zoek je als kerk een goede balans tussen de eerder genoemde kernwoorden *vieren*, *leren*, *dienen* en *ontmoeten*. Als deze vier kernwoorden maar ergens terug komen dan is het goed, zou je kunnen denken... In de praktijk is dit namelijk vaak het geval. Maar dat betekent dat kinderen die bijvoorbeeld alleen op een club komen waar *ontmoeten* centraal staat, een stuk samenhang missen met de overige drie kernwoorden *leren*, *vieren* of *dienen*. Uiteraard mag het hoofddoel van die club het ontmoeten zijn, als er ook maar ruimte is voor de andere kernwoorden.

Het is dus belangrijk om te zoeken naar een goede samenhang van de vier kernwoorden, zowel *tussen* clubs en kerkelijke activiteiten als *binnen* de clubs en kerkelijke activiteiten zelf, omdat je op deze manier iets laat zien van je kleur of identiteit. Het mooie is namelijk, dat als je op deze manier zoekt naar samenhang, je tegelijk ook recht kan doen aan de drie punten van de missie van de Open Hof: je kan zoeken naar de betekenis van Gods liefde in het evangelie, je kan omzien naar elkaar, je kan verantwoordelijkheid leren dragen voor de samenleving. En dat hoeft niet los, apart van elkaar gezien te worden, maar kan *binnen en tussen* clubs en kerkelijke activiteiten een plek krijgen.

- De balans *tussen* het gehele jeugdwerk van de Open Hof is goed. Alle vier de kernwoorden zijn terug te vinden in het jeugdwerk en dan ook nog goed verdeeld over de verschillende leeftijdsgroepen.
- De balans *binnen* het jeugdwerk is met name voor de kerkelijke activiteiten goed. Er is naast het ontmoeten ook een belangrijke plek voor leren en vieren en in iets mindere mate ook het dienen. De balans binnen de clubs en 16+ kan beter, omdat daar erg sterk de nadruk ligt op het ontmoeten. (Zie bijlage 1 voor het overzicht van het jeugdwerk in samenhang met de vier kernwoorden.)

Door die nadruk op het ontmoeten binnen de clubs, wordt door sommigen de kleur of identiteit gemist van de Open Hof en daar komt dan *ook (een deel van) de discussie* uit voort. Twee opmerkingen hierbij:

- Ook al is de balans tussen de kernwoorden goed, dan neemt niet weg dat er een kloof wordt ervaren tussen clubs en kerkelijke activiteiten.
- Er staat bewust *een deel van* de discussie, omdat een ander deel ook voortkomt uit een stukje onbegrip over het al dan niet voldoende hebben van een verantwoordelijkheidsgevoel voor de jeugdruimte.

* Beide opmerkingen komen uitgebreid aan bod in het volgende subdoel *samenhang clubs en kerkelijke activiteiten*.

Dat het ontmoeten de basis vormt van het clubwerk en de 16+, blijkt uit hoe de jeugd en leiding van de clubs het ervaren om op de clubs te zitten of er leiding aan te geven. Men komt graag, heeft veel plezier, voelt zich er thuis. Of in het geval van de 16+ers, zij vinden het fijn om van de ruimte gebruik te mogen maken. Men waardeert het zeer om een eigen plek te hebben, ergens waar ze elkaar in alle vrijheid kunnen ontmoeten, kletsen, hangen en af en toe een feestje vieren. Het ontmoeten is dus zeer belangrijk en moet zeker niet verdwijnen.

Wel zou het goed zijn om op bepaalde momenten meer ruimte te geven aan alle vier de kernwoorden. Een aantal dingen komen hiermee ten goede aan de clubs / 16+:

- Clubs worden inhoudelijk sterker, kinderen en tieners zijn niet meer alleen spelletjes aan het doen of een beetje aan het kletsen. Men gaat ook met elkaar in gesprek over serieuzere thema's en leert elkaar op een ander niveau kennen.
- (Kerkelijk betrokken) jeugd, die zich bij de huidige clubs niet prettig voelen, omdat het aanbod niet aansluit bij wat zij zelf, of hun ouders, zoeken in een (kerkelijke) club, kunnen zich hierdoor wellicht wel weer aansluiten bij een club.

Momenteel is de jeugdraad hierover al in gesprek met de clubleiding. Het lastige is hierbij dat de huidige leiding zelf weinig heeft met geloof of kerk en dat er dus op dat vlak niet te veel van hen verwacht kan worden. De leiding is echter wel bereid om met thema's over (christelijke) normen en waarden aan de slag te gaan. Bijvoorbeeld met behulp van spiegelverhalen, waarin dit soort normen en waarden verwoord worden. Om toe te werken naar christelijk inhoudelijke avonden, is het goed om te kijken naar mogelijkheden om ook kerkelijk betrokken leiding mee te laten draaien met de huidige leiding. Of om huidige leiding van kerkelijke activiteiten, mee te laten denken met meer inhoudelijke clubavonden.

Het zal tijd nodig hebben om een nieuwe balans te vinden van de kernwoorden, zodat en de leiding zich er in kan vinden en dat de clubs zowel voor kerkelijk betrokken jeugd als voor jeugd van buiten de kerk aantrekkelijk zijn en blijven.

Advies

Seizoen 2012-2013 is er een start gemaakt met het nadenken met de leiding van de clubs over deze inhoudelijke avonden middels toerustingsavonden. Tijdens deze inhoudelijke clubavonden moet er ruimte komen voor de andere kernwoorden, moet er plek zijn voor geloofsontmoeting / geloofsgesprek.

De 1^e helft van het seizoen 2013-2014 zijn deze ideeën verder uitgewerkt en toegespitst. Er is met de clubs afgesproken om vanaf januari 2014 te starten met het gebruik van spiegelverhalen als opening van de clubavonden. Daarnaast zal de 2^e helft van dit seizoen ook geëxperimenteerd worden om een hele clubavond een serieus karakter te geven. Voor wat betreft de 16+ geldt dat zij om de 4 a 6 weken een spreker uit zullen gaan nodigen; iemand die een bijzondere rol heeft binnen de kerk of zich inzet voor een goed doel, of anderszins een boeiend verhaal te vertellen heeft.

Vanaf seizoen 2014-2015 moeten deze serieuzere avonden een normaal verschijnsel zijn geworden.

Verder:

- Zou het goed zijn om te zoeken naar mogelijke samenwerkingsverbanden van de clubs bijvoorbeeld met de tienerkerk. Gezamenlijk optrekken met bepaalde inhoudelijke thema's die zowel bij de clubs als in de tienerkerk besproken worden.
- Zoeken naar mogelijkheden om nieuwe (kerkelijk betrokken) leiding te laten meedraaien met de clubs.
- Werkvormen en materialen beschikbaar stellen voor de clubleiding (spiegelverhalen).

Vanuit het verleden is door het hebben van een eigen Baangebouw, de situatie ontstaan, dat club- en baanwerk zich zelf organiseerden en staande hielden. Ze regelden zelf de invulling van de avonden, nieuwe leiding e.d. De kerk stond letterlijk en figuurlijk verder af van wat er zich daar afspeelde. Sinds het Baangebouw aan de kerk vast zit, is voor een grotere groep (kerkelijk betrokken) mensen meer zichtbaar geworden wat er allemaal plaatsvindt. En helaas niet altijd in positieve zin.

Er wordt zowel door de leiding van de clubs en 16+, als door de leiding van kerkelijke activiteiten een kloof ervaren. Er is onbegrip voornamelijk omdat men niet voldoende van elkaar weet wat er over en weer gedaan wordt. Vanuit de clubs en 16+ komen er meer negatieve berichten naar buiten, dan positieve. En vanuit de kerkelijke activiteiten wordt er geen contact gezocht, mede door deze negatieve beeldvorming.

Verantwoordelijkheid

Deze negatieve beeldvorming is ontstaan doordat er in het (recente) verleden bijvoorbeeld na feestjes van de 16+ slecht werd opgeruimd, zodat de tienerkerk de ochtend erna eerst de rommel moest opruimen voor zij tienerkerk kon gaan houden. Zo zijn er meer voorbeelden te noemen, de meeste daarvan komen neer op een niet zo groot verantwoordelijkheidsgevoel van de 16+ en het Open Baanwerk voor de ruimte. Maar omdat de ruimte nu eenmaal door meerdere groepen gebruikt wordt, moet deze gewoon netjes gehouden worden en moet er zorgvuldig met de spullen omgegaan worden. Niemand zal dit ontkennen en een goed Baanbeheer, met duidelijke afspraken en consequenties als men zich er niet aan houdt, moet het in de toekomst (weer) in betere banen leiden. Deze afspraken rondom het gebruik van de ruimte zijn inmiddels ook al gemaakt en van kracht.

Motivatie en zichtbaarheid

Naast dit stukje verantwoording en een goed Baanbeheer, is het ook belangrijk dat men van elkaar weet, wat men doet. De Grote Jeugdraad is hier mede voor in het leven geroepen: leiding van clubs en kerkelijke activiteiten met elkaar in gesprek brengen. Praten over wat je drijft, wat je bezighoudt, waarom je vrijwilligerswerk doet, wat je diepste drijfveren zijn. Een stukje interesse in je medemens, van elkaar willen horen en leren. Tenslotte vorm je met elkaar het jeugdwerk van de Open Hof. De ene doet het vanuit een passie voor God en geloof, de ander vanuit een meer menselijke drijfveer, het gewoon leuk vinden om met kinderen bezig te zijn. Geloof kan echter nooit de veroorzaker zijn van die kloof. Geloof mag bruggen bouwen, geloven betekent de handen uitsteken, samen de schouders er onder zetten.

Concreet betekent dit dat de leiding van kerkelijke activiteiten bereid moet zijn om te investeren in de clubs / clubleiding (bruggen *willen* bouwen). Andersom betekent dit dat de clubs / leiding veel meer dan nu samenwerking moeten zoeken met de kerkelijke activiteiten en veel vaker gemeentebreed moeten laten horen en zien wat ze doen in kerkblad, op de website e.d.

Kwaliteit clubwerk

Tot slot zal een stukje kwaliteit; een goede, leuke, gezellige club draaien, een positieve uitwerking hebben op de beeldvorming. Als de jeugd die er komt, het leuk heeft en er ook nog 'iets aan heeft', dan zal dit vanzelf leiden tot meer jeugd die er ook graag bij wil horen. Met kwaliteit wordt overigens niet alleen die gezelligheid bedoeld, maar juist ook de balans tussen de kerndoelen uit het vorige subdoel. En ook gewoon een stukje structuur op de avonden zelf (opening, sluiting, regels en afspraken, goede voorbereiding van de leiding van de avonden, taakverdeling e.d.).

Advies

Verantwoordelijkheid

- Goede afspraken met het Baanbeheer over het gebruik van het gebouw en nakomen van de afspraken.
- Leiding van de clubs en bestuur / leden van de 16+ bewust maken van hun verantwoordelijkheid.

Motivatie en zichtbaarheid

- Betrokkenheid op elkaar stimuleren, elkaars motivatie respecteren en waarderen onder andere door Grote Jeugdraden te organiseren waarbij dit gesprek op gang komt en blijft.
- Daarnaast zoeken naar mogelijkheden om samen te werken, bijvoorbeeld door:
 - gezamenlijk thema's voor te bereiden
 - bij activiteiten, zoals het kinderkerstfeest, afsluiting of opening seizoen, breed te promoten en niet alleen de 'eigen' kring,
 - brede bekendheid te geven aan wat je doet, beide kanten op.
Laat maar horen, weten en zien wat je doet op zo veel mogelijk manieren.

Kwaliteit

- Per avond een duidelijke opening (mbv een (spiegel)verhaal, sluiting en programma. De leiding maakt goede afspraken over taakverdeling en voorbereiding. Ook komen er regels, die bij elke club hetzelfde zijn en ook gehandhaafd worden.
- Daarnaast worden er in het seizoen verschillende avonden met een serieuzer thema ingevuld.

Vanuit de PKN wordt het missionaire werk als volgt omschreven: *Als kerk hebben we een missie. In de voorlaatste visienota 'leren van de verwondering' werd dit verwoord als: "De gemeente is [...] missionair. Zij is er om het Woord over de grenzen van kerk en christendom heen te vertalen en vorm te geven."*

Vertaald naar het jeugdwerk van de Open Hof: zij is er om kinderen en jongeren die niet kerkelijk betrokken zijn, of niet gelovig zijn, in aanraking te brengen met geloof.

Dit raakt sterk aan de twee punten uit de missie van de Open Hof, omzien naar elkaar en omzien naar de samenleving. Dat blijft tenslotte niet beperkt tot de eigen kring, de eigen gemeente, maar roept ook op om over gemeentegrenzen heen te kijken.

Het missionaire aspect binnen het jeugdwerk is lastig te vatten. Er kan op verschillende manieren tegenaan gekeken worden. En dat geldt dan met name voor het clubwerk. De kerkelijke activiteiten richten zich vooral op de kerkelijk betrokken jeugd. Anderen zijn van harte welkom, maar deze activiteiten hebben in mindere mate een missionair doel in zich.

Het clubwerk is in die zin zeer missionair, omdat er veel kinderen en tieners komen, die niet kerkelijk betrokken zijn. Het kamp aan het einde van het seizoen is daar misschien wel het beste voorbeeld van, omdat dan altijd veel 'gasten' meegaan.

De moeilijkheid rondom het clubwerk zit echter in het feit dat de leiding over het algemeen zelf niet kerkelijk betrokken of gelovig is. Dit roept de vraag op of het clubwerk dan wel missionair genoemd kan worden. Wat is tenslotte het wezenlijke verschil met bijvoorbeeld een voetbalvereniging of de scouting? Bij missionair werk gaat het er uiteindelijk om dat je vertrekt vanuit een kerkelijk of gelovig standpunt en vanuit die basis je activiteiten vorm geeft (zonder verborgen agenda). Is het voldoende dat de clubs plaatsvinden in een kerkgebouw, dat de kerk de eindverantwoording draagt? Zijn de adviezen in de voorgaande twee subdoelen (werken aan een meer inhoudelijke invulling van clubavonden) voldoende om deze het label kerkelijk of missionair te kunnen geven?

Advies

Deze vragen voeren verder dan een jeugdbeleidsplan, deze gaan over basale vragen over hoe de Open Hof (missionaire) gemeente wil zijn en hoe zij die visie wil uitdragen in het jeugdwerk. Het advies rondom dit subdoel is dan ook om dit punt uitgebreider te bespreken en in bredere kring dan de jeugdraad. Een advies aan de kerkenraad is om dit punt mee te nemen in het nieuw te maken gemeentebreed beleidsplan.

4.4) Jeugdpastoraat

er zijn voor kinderen en jongeren

Voor volwassenen in een kerk is het (ouderen)pastoraat niet weg te denken. Bij ziekte of ouderdom komt de dominee op bezoek, of de kerkelijk werker. Bij bijzondere gebeurtenissen komt er een bezoekermedewerker. Maar hoe is dat eigenlijk voor kinderen of jongeren? Wie heeft oog voor de pastorale zorg voor deze leeftijdsgroep? Zij maken immers ook dingen mee in hun leven die vragen om pastorale begeleiding. Pastoraat is overigens niet alleen crisispastoraat; gewoon omzien naar de ander, een beetje aandacht voor elkaar is net zo waardevol voor volwassenen als voor kinderen en jongeren.

Het opzetten van pastorale zorg aan kinderen en jongeren is dus belangrijk! Even belangrijk is het inbedden van die zorg in de Pastorale Raad binnen de Open Hof, zodat het jeugdpastoraat ook op de lange termijn gewaarborgd blijft. Alle leden van de wijkteams moeten naast de zorg voor volwassenen, oog hebben voor de kinderen of kleinkinderen in een gezin of familie. Net zoals de leden van de jeugdraad, leiding van de clubs en leiding van de kerkelijke activiteiten oog moeten hebben voor kinderen die probleemgedrag vertonen of zich anders dan anders gedragen².

Eenzijds moet er dus een gemeentebreed bewustwordingsproces in gang worden gezet, zodat er meer aandacht komt voor jeugdpastoraat. Anderzijds moet er voor de pastorale zorg voor de jeugd een aanspreekpunt komen – een team waar leiding terecht kan met vragen, waar het pastorale (volwassen)team naar kan doorverwijzen en waar jongeren zelf terecht kunnen met vragen, verdriet, problemen.

Het pastorale jeugd team zal vallen onder de Pastorale Raad, net zoals nu het seniorenpastoraat functioneert. De voorzitter (jeugdouderling met als speciale taak het jeugdpastoraat) (zie hieronder) zal het team vertegenwoordigen in de Pastorale Raad en de overige leden, liefst 3 of 4 personen, aansturen. Er zullen 2 of 3 vergaderingen per jaar plaatsvinden en 1 toerustingsavond.

Advies

Alvorens er gewerkt kan worden aan een bewustwordingsproces, zullen er eerst stappen gezet moeten worden om te komen tot een pastoraal jeugdteam met helder takenpakket.

- Vaststellen en goedkeuren visie / beleid door jeugdraad, pastorale raad en kerkenraad.
- Omschrijving maken van het takenpakket plus daaraan gekoppeld een wervingstekst voor leden van het pastorale jeugdteam (Welke eigenschappen en vaardigheden moeten deze leden bezitten?).
- Werven van teamleden (plus voorzitter of jeugdouderling met als taak jeugdpastoraat (zie hieronder).
- Toerusten teamleden.
- Bekendheid geven in de gemeente (clubs, ouders, jongeren, gemeenteleden...).
- Doorlopend werken aan bewustwording en bekendheid (de leden moeten zichtbaar en bereikbaar zijn).
- Onder andere door middel van minimaal 2 acties per jaar, bijvoorbeeld:
 - * rondom examens / overstap naar middelbare school
 - * rondom Kerst of Pasen

² Het is goed om te benoemen dat de huidige leiding van clubs en kerkelijke activiteiten vaak al onbewust een belangrijke pastorale rol vervullen. Zeker leiding van de clubs zien de kinderen en tieners vaak en hebben dan ook een vertrouwensband met deze jeugd. Het is belangrijk om de leiding bewust te maken van deze verantwoordelijkheid. Daarnaast is het belangrijk dat ze weten, dat zij bij 'te grote vragen of problemen' kunnen doorverwijzen naar het pastorale team of daar dingen in vertrouwen kunnen bespreken.

Extra aanbevelingen

- Aanstellen van een (extra) jeugdouderling met als specifieke taak het jeugdpastoraat. Deze ouderling zal zich in mindere mate bezig houden met het clubwerk, organiseren van activiteiten enz. maar vooral zijn of haar betrokkenheid op de jeugd vorm geven door middel van het aanwezig zijn bij activiteiten, jeugd opzoeken (op de plekken waar zij zich ophouden, niet perse thuis), contacten onderhouden met jeugd die het moeilijk heeft. Daarnaast zal deze jeugdouderling het pastorale jeugdteam leiden en het team vertegenwoordigen in de Pastorale Raad.

- Op de lange termijn nadenken over het invoeren van mentorschap: elke jongere vanaf een bepaalde leeftijd koppelen aan een volwassene, die minimaal 2x per jaar contact onderhoudt met de jongere en de jongere voor een langere periode volgt in zijn of haar leven.

Mentorschap vraagt een forse investering van veel mensen. Is men bereid om voor langere tijd zo'n commitment aan te gaan? Hoe waarborg je de continuïteit? Hoe zorg je voor een goede klik en verdeling van jongeren over volwassenen? Vele vragen waar nog goed over nagedacht moet worden. Past dit concept bij de Open Hof?

- Vanuit de Pastorale Raad is de vraag opgeworpen in hoeverre je deze taak kan toevertrouwen aan vrijwilligers. Kan het in sommige situaties niet te veel gevraagd zijn van een 'gewone vrijwilliger' om kinderen of jongeren te begeleiden die in zeer moeilijke situaties zitten. Denk bijvoorbeeld aan een overlijden, ernstige ziekte van ouders of andere gezinsleden. Als lid van het pastorale team ben je geen zorgverlener, er zal altijd een grens moeten zijn tussen (psychische) zorg en een luisterend oor. Maar op het moment dat je als lid van het pastorale team met zo'n situatie te maken krijgt, moet je hier wel stevig voor in je schoenen staan en enigszins weten hoe je met gepaste afstand hier mee om kan gaan, zowel voor de jongere in kwestie als voor jezelf.

Dit roept de vraag op, of het wellicht niet beter zou zijn om een professional in te zetten. Net zoals een predikant of pastoraal / kerkelijk werker, hiertoe zijn opgeleid, kan het zinvol zijn om ook op het vlak van het (pastorale) jeugdwerk een vast aanspreekpunt te hebben, iemand die hiervoor is opgeleid.

Deze mogelijkheid zal besproken moeten worden in de kerkenraad.

4.5) Jeugddiaconaat

handen uit de mouwen

De jeugd van tegenwoordig wil graag de handen uit de mouwen steken. Er is dan ook een groeiende belangstelling voor (jeugd-)diaconale projecten. Zo ook in de Open Hof waar in 2012 'De Baanbrekers' zijn opgestart; een groepje tieners vanaf 12 jaar (middelbare school) die onder begeleiding allerlei acties voeren voor goede doelen.

Het derde punt uit het mission statement van de Open Hof benadrukt de dienstbaarheid aan mensen in de knel. *"Zich geroepen weten om gastvrij en verantwoordelijk in de samenleving te staan en dienstbaar te zijn aan mensen in de knel."*

Voor jongeren is het vaak moeilijk om hun geloof een plekje te geven in hun leven. Daarover nadenken of praten is niet voor iedere tiener zo gemakkelijk. Iets actiefs doen, die stap is een stuk minder groot. Op het moment dat je met een goede doelen actie aan de slag gaat, wordt het geloof ineens een stuk tastbaarder; er zijn voor je naaste krijgt echt handen en voeten.

Een aantal punten van De Baanbrekers uitgelicht:

Verdieping en bewustwording:

De tieners mogen zelf doelen of acties aandragen. Ook worden er vanuit de begeleiding suggesties gedaan. De tieners mogen zelf kiezen aan welke actie ze wel of niet meedoen. Soms is het voldoende als bijvoorbeeld drie leden van de groep meehelpt met een taartverkoop en niet de hele groep. Er wordt actie gevoerd voor doelen dichtbij of ver weg, alsook voor doelen binnen of buiten de Open Hof.

Het is belangrijk om suggesties vanuit de begeleiding goed voor te bereiden. Op het moment dat tieners er enthousiast voor worden, moet ook helder zijn of het kan, of er geld of acties nodig zijn en hoe dan. Als achteraf blijkt dat het toch niet kan, zijn de tieners snel geneigd om (helemaal) af te haken. Het is de kunst om hun enthousiasme vast te houden en tegelijk een beetje te sturen.

Tijdens vergaderingen wordt de praktische kant geregeld: het verzinnen van acties, het verdelen van taken, de benodigde voorbereiding e.d. Er wordt echter ook aandacht besteed aan een stukje bewustwording van de tieners van hun maatschappelijke/ christelijke verantwoording voor de naaste. Er wordt bijvoorbeeld geopend met gebed en er worden regelmatig sprekers³ uitgenodigd. Het is niet alleen maar geld inzamelen of iets goeds doen, het is ook verdieping in het doel, waarom je het doet. Van elke vergadering wordt een kort verslag gemaakt.

Groepsvorming:

In deze beginfase is de groepsvorming van De Baanbrekers erg belangrijk. Het is iets nieuws dat moet groeien en waar de huidige en mogelijke nieuwe tieners aan moeten wennen. Uitproberen, bekendheid krijgen, verantwoordelijkheid leren dragen voor een actie, al dat soort dingen hebben tijd nodig om een stevige basis te vormen voor de jaren die gaan volgen voor deze groep. Grote acties waaraan ook niet leden mee mogen doen, zijn in deze fase nog niet aan de orde.

In het eerste seizoen waren er acht leden. Inmiddels bestaan De Baanbrekers uit 12 leden. Nieuwe potentiële leden (tieners die in dat seizoen 13 worden) krijgen in september een persoonlijke uitnodiging om zich aan te sluiten bij de Baanbrekers. De huidige leden hebben een eigen T-shirt als een stukje herkenbaarheid. Ook nieuwe leden krijgen hun eigen T-shirt. Het is gebleken dat de tieners daar best trots op zijn en dat als je je aan wil sluiten, je je shirt wel moet verdienen door ook echt actief mee te doen.

Bekendheid:

Bekendheid van de Baanbrekers binnen de kerk, wordt voornamelijk bereikt door stukjes in het KerkmagaZIN of weekbrief te plaatsen. Ook staat er informatie op de website en verschijnen er af en toe foto's van acties. Verder wordt de beste bekendheid bereikt door de aanwezigheid van die tieners bij de acties zelf.

³ Voorbeelden van sprekers die bij de groep iets hebben verteld over hun doel zijn Twarne, Pa & Zoon helpen, World Servants.

Advies

- Op de langere termijn zou het goed zijn om naast de kleinere acties ook 1 of 2 x per jaar een grotere actie organiseren, waaraan ook kinderen of tieners die geen lid zijn van De Baanbrekers mee kunnen doen.
- Streven naar samenhang, daar waar mogelijk, met andere (diaconale) projecten binnen de Open Hof. Bv tijdens de 40 dagen tijd een 24-uurs niet-eten-actie organiseren, aansluitend bij het project van de Kinder-, Tienerdienst en kerkdienst.
- Momenteel is alleen Karin Robbemond betrokken bij de groep als leiding. Voor de continuïteit en om de drukte wat te kunnen verdelen, zou het goed zijn als er een of twee leiding bij aansluit, zodat men samen de kar kan trekken.

Op de langere termijn kunnen de tieners die nu lid zijn, wellicht zelf ook een stuk verantwoording dragen, zodat de leiding meer vanaf de zijlijn kan assisteren.

- Om inspiratie op te doen voor de bewustwording van de tieners kan gebruik gemaakt worden van de bestaande materialen en werkvormen M25⁴ of Seven⁵.

In het verleden is gebruik gemaakt van de Totaalbox Jeugddiaconaat⁶. Er is toen een scan gemaakt van het diaconale karakter van het jeugdwerk in de Open Hof. (Daaruit zijn de Baanbrekers voort gekomen.) In deze map staat veel achtergrondinformatie over het hoe en wat van jeugddiaconaat. Ook staan er voorbeelden in van diaconale acties, wellicht ook nuttig ter inspiratie.

⁴ M25 is een diaconaal project waarbij groepen jongeren bezoeken brengen aan maatschappelijke hulpverleningsinstanties met als doel om zich in te zetten voor de zwakkeren in de samenleving. M25 is gebaseerd op Matt. 25 waarin de zes (zeven) barmhartige werken door Jezus worden omschreven. Jezus roept de mensen op om zich in te zetten voor de zwakkeren in de samenleving: 'wat je voor hen gedaan hebt, heb je voor mij gedaan'. Voor een voorbeeld zie: www.m25leiden.nl

⁵ Seven is praktisch materiaal ontwikkeld door JOP. *Seven* daagt jongeren uit om aan de hand van actuele filmpjes en aansprekende werkvormen aan de slag te gaan. De concrete voorbeelden en suggesties in dit materiaal sluiten aan bij de zeven werken van barmhartigheid net als bij M25. Zie www.jop.nl/seven voor meer informatie.

⁶ De Totaalbox Jeugddiaconaat is een gezamenlijk initiatief van JOP, de HGJB en Kerk in Actie. Meer informatie is te vinden via een van deze organisaties, o.a. via www.jop.nl onder het kopje producten/jeugddiaconaat.

4.6) Jeugd- of gezinsdiensten

vieren is voor elke leeftijd

Momenteel vallen de jeugd- en of gezinsdiensten een beetje buiten de boot in de jaarplanning. Er is al zoveel aan bijzondere diensten. Daarnaast krijgen de kinderen in de gewone diensten meestal aandacht door een praatje voorin de kerk. Dat maakt de jeugd- en gezinsdiensten echter niet minder belangrijk. Ook voor deze doelgroep, kinderen, tieners en jongeren, mogen er diensten zijn op hun eigen niveau. Diensten waar het kernwoord *vieren* tot zijn recht kan komen.

Groeien naar een volwassen geloof betekent dat kinderen en jongeren moeten leren begrijpen en waarderen wat een kerkdienst voor hen kan betekenen: een ontmoetingsplek van elkaar en van God. Niet alleen volwassenen mogen dit ervaren, ook de jeugd mag voelen dat een kerkdienst iets bijzonders is. Maar dan moet je het als kerk wel een beetje aantrekkelijk maken, anders haakt de jeugd af.

Tijdens deze bijzondere diensten moet worden nagestreefd:

- ruimte om te vieren op eigen leeftijdsniveau
- ruimte voor vernieuwende / verjongende manieren van vieren, deze diensten mogen experimenteel en creatief zijn, met ruimte voor vrije vormen en andersoortige muziek
- samenhang tussen de verschillende generaties
- ruimte om van elkaar te leren en elkaar te respecteren

Advies

Minimaal 4 *jeugddiensten* en 2 *gezinsdiensten* inplannen per seizoen. De startdienst en overstapdienst zijn hierin meegerekend.

- Gezinsdiensten zijn gericht op de basisschoolkinderen.
 - Vanaf groep 5 blijven de kinderen in de dienst.
 - Twee diensten omdat zij tijdens reguliere diensten vaak ook al aandacht krijgen.
 - De gezinsdiensten worden samen met de kinderdienst, basiscatechese en/of woe of don club voorbereid.
- Jeugddiensten zijn specifiek voor tieners (dus ook al groep 8).
 - Zij blijven deze diensten in de kerk.
 - Vier diensten omdat zij tijdens reguliere diensten minder dan de kinderen aandacht krijgen.
 - De jeugddiensten worden samen met de vrijdagclub, 16+, tienerdienst en/of catechese voorbereid.
- De voorbereiding van deze diensten moeten een nadrukkelijker samenwerking nastreven, dan de huidige. Een jeugdambtsdrager (of lid van de jeugdraad) is verantwoordelijk voor een dienst en zorgt ervoor dat deze met de voorganger en een groep jeugd + minimaal één leiding voorbereid wordt. De jeugd krijgt zodoende nadrukkelijker een rol in de voorbereiding en in de dienst dan voorheen.

Extra:

- Het zou goed zijn om na te denken over een vast moment voor tieners tijdens (sommige) kerkdiensten en niet alleen voor kinderen tijdens het praatje.
- Ook goed om na te denken over mogelijkheden voor het moment dat de kinderen (en tieners) terugkomen in de dienst. Wellicht ook eens goed om te delen met de gemeente wat zij gehoord, geleerd hebben.
- Ideeën voor bijzondere (extra) diensten naast de zondagochtend:
 - Kind op schoot dienst Een viering voor de allerkleinsten van 1-4 jaar
 - Scholendienst Een oude traditie in een nieuw jasje
 - 15+ viering Net als de Tienerdienst, maar dan 'grootser' neergezet
 - ...

4.7) Tussengeneratie

waar blijven de 30ers en 40ers...?

Het landelijke fenomeen van het gat in de kerk gaat ook aan de Open Hof niet voorbij. Het voert te ver om in het jeugdbeleidsplan hier van alles over te schrijven of aan te bevelen. Wat echter niet vergeten mag worden, is dat dit wel veelal de ouders met kinderen zijn, de gezinnen die in zijn geheel wegblijven of steeds minder betrokken zijn bij de kerk. Dit betekent minder kinderen voor clubs of kerkelijke activiteiten, maar ook minder vrijwilligers, die clubs, kinderdienst e.d. draaiende houden. En in de nabije toekomst de kerk(enraad)...

Deze groep heeft een druk sociaal leven, een baan, een gezin... allerlei ballen hoog te houden. Maar als de kerk faalt om hen betrokken te houden, om hen in te laten zien dat diezelfde kerk de hoogste prioriteit zou moeten hebben, of in ieder geval God (en het doorgeven van Zijn evangelie aan hun kinderen), dan zijn we over een paar generaties alleen nog maar beleidsplannen aan het schrijven voor de ouderen...

Advies

Neem dit punt op in het nieuw te schrijven algemeen beleidsplan!

Bijlage 1 Overzicht clubs en activiteiten in schema

25					
24					
23			World Servants	Open Baan	
22					
21					
20					
19				16+ Sowiso	
18					
17	16-17 jaar	Tienerkerk	De Baanbrekers	Vrijdag club	
16					14-15 jaar
15					
14					
13	12-13 jaar				
12					
11	basiscatechese	Kinderdienst groep 6,7,8		Donderdag club	
10					
9		Kinderdienst groep 3,4,5		Woensdag club	
8					
7					
6					
5		Kinderdienst groep 1-2			
4					
3				Crèche	
2					
1					
0					

Leeftijd	Leren	Vieren	Dienen	Ontmoeten
----------	-------	--------	--------	-----------

Bijlage 2 Nieuwe verdeling leeftijden clubs

Huidige indeling

woe club	8 - 9 jaar	gr 5 en 6
don club	10-12 jaar	gr 7 en 8
vrij club	12-16 jaar	
16+	16 jaar en ouder	

Nieuwe indeling

8-10 jaar	gr 5, 6 en 7
11-13 jaar	gr 8, klas 1 en 2
14-16 jaar	
16+	

Waarom wijzigen?

Een simpele reden heeft de jeugdraad ertoe aangezet om na te denken over een nieuwe indeling. Namelijk het wettelijk verbod op alcohol onder 18 jaar. Uiteraard mag dit geen inhoudelijke reden zijn om het hele clubwerk op z'n kop te gooien, maar het heeft er wel toe geleid dat deze discussie is gestart. Een meer inhoudelijke reden is namelijk dat de huidige 15-16 jarigen een beetje buiten de boot vallen. Momenteel is er voor hen de vrijdagclub en Tienerdienst.

Wat betreft de vrijdagclub: het verschil in leeftijd tussen een 12jarige brugklasser en een 16 jarige is erg groot. Vanaf een jaar of 15 haken ze dan ook af bij de club. Het is voor hen niet meer interessant en er zijn niet voldoende leeftijdsgenoten om mee op te trekken.

Voor wat betreft de Tienerdienst geldt hetzelfde. Het leeftijdsverschil is te groot.

Het idee is dan ook om voor 14-15-16 jarigen vormen te vinden die beter aansluiten bij hun leeftijd. Vandaar de verschuiving in clubleeftijden met voor deze groep een eigen 14+.

De huidige 16+ groep wil liever niet opschuiven naar 18+, omdat zij bang zijn dat de overgang naar de 18+ een te grote stap wordt: 16+ ontleent zijn kracht juist aan het feit dat jongeren er graag bij willen gaan horen, en als ze dan ineens tot hun 18^e moeten wachten, hoeft het niet meer. Met de 16+ zullen dan wel goede afspraken gemaakt moeten worden over alcoholgebruik onder de 18 jaar, maar hiertoe zijn ze wel bereid.

Verder komt er voor diegenen, die meer op zoek zijn naar inhoud, een aparte catechese groep. En er leven wat ideetjes om een vervolg te geven aan de tienerdienst. Bijvoorbeeld 1x per maand een 15+ viering.

Voor wat betreft de leeftijdsverdeling van de andere clubs, betekent dit voor de jongere groepen ook een kleine verschuiving, waarbij vooral de groep 8 leeftijd meer tot zijn recht kan komen bij klas 1 en 2 leeftijdsgenoten.

NB De precieze uitwerking, het in werking treden en het overleg met de clubleiding is hierover nog in gang. Dit is dus nog geen definitieve indeling.

Bijlage 3 Het jeugdbeleidsplan in een schematisch overzicht

Open Hof	God	(1) VISIE op JEUGDWERK Samen bouwen aan Gods huis Groeien, vragen, zoeken, ontdekken, leren...	(2) CLUBS EN ACTIVITEITEN (3) JEUGDRAAD	Vieren Leren	- Gods liefde - (Bijbel)verhalen - Mooie momenten delen - Authenticiteit - Voorleven	(4.6) JEUGD- EN GEZINSDIENSTEN	(4.1) IDENTITEIT (4.2) SAMENHANG (4.3) MISSIE
	Elkaar			Ontmoeten	- Gezelligheid (met vrienden) - Pastoraal (omzien naar elkaar) - Elkaar (leren) respecteren - Breder dan de vriendengroep	(4.4) JEUGDPASTORAAT	
	Samenleving			Dienen	- Dichtbij - Ver weg - (Leren) delen - Zorg dragen voor de samenleving	(4.5) JEUGDDIACONAAT	